

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
I WOBEC SPÓŁDZIELNI PRODUKCYJNYCH	22
1. Kształtowanie ram instytucjonalno-organizacyjnych ruchu spółdzielczego.	22
2. Metody stymulowania rozwoju spółdzielczości produkcyjnej przez władze centralne	40
2.1. Preferencje dla spółdzielni produkcyjnych i ich członków	40
2.2. Planowanie rozwoju spółdzielni produkcyjnych	54
2.3. Propaganda spółdzielczości	56
3. Realizacja polityki kolektywizacji wsi	59
3.1. „Nastawienia”	59
3.2. Chłopskie obawy	64
3.3. Groźby i obietnice	74
3.4. „Wypaczenia” — praktyka	81
4. Zachowania chłopskie	89
4.1. Wobec propagandy kolektywizacyjnej	98
4.2. Efekty polityki kolektywizacyjnej. Chłopi w spółdzielniach produkcyjnych. ...	105
4.3. Funkcjonowanie gospodarki spółdzielczej	122
4.4. Rozpad spółdzielni produkcyjnych	150
II DYLEMATY CHŁOPSKIEGO „TRWANIA NA SWOIM”	155
1. Ewolucja założeń „walki klasowej”	155
2. Chłopi wobec polityki „klasowania”	162
3. Obciążenia gospodarstw chłopskich	165
3.1. Społeczna klasyfikacja gruntów	165
3.2. Doświadczenia planowego skupu zboża 1950-1951	171
3.2.1. Działania władz centralnych	172
3.2.2. Działania lokalnego aparatu władzy	177
3.2.3. Reakcje chłopskie	182
3.2.4. Skutki planowego skupu zboża	184
3.3. Obowiązkowe dostawy — etapy rozwoju systemu	187
3.3.1. Obowiązkowe dostawy — normatywy	187
3.3.2. Charakterystyka obciążeń z tytułu obowiązkowych dostaw	195
3.3.3. Chłopi wobec obowiązkowych dostaw	202
3.3.4. Kontraktacja	214

3.3.5. Represje za niewykonanie dostaw obowiązkowych	219
3.4. Obciążenia finansowe gospodarki chłopskiej	237
3.4.1. Podatek gruntowy	237
3.4.2. Realizacja zobowiązań podatkowych	248
3.4.3. Fundusz Oszczędnościowy Rolnictwa	258
3.4.4. Inne obciążenia gospodarstw chłopskich	260
4. Niektóre czynniki intensyfikacji produkcji rolnej a stalinizm	266
4.1. Mechanizacja	266
4.2. Nawozy sztuczne	270
4.3. Scalanie i melioracja gruntów	272
5. Skutki polityki rolnej w zakresie użytkowania i obrotu ziemią	273
6. Problemy regulacji i uwłaszczenia gospodarstw rolnych	295
7. Niektóre społeczno-gospodarcze dylematy chłopów na ziemiach zachodnich	298
III W KRĘGU STALINOWSKIEJ KULTURY AGITACJI I OŚWIATY	308
1. Świetlice	308
2. Problem analfabetyzmu i rozwoju czytelnictwa	314
3. Kino	329
4. Radio	333
5. Występy artystyczne na wsi	340
6. Wiejska oświata	345
IV CHŁOPI WOBEC STALINOWSKIEJ POLITYKI WYZNANIOWEJ	359
1. „Epidemia cudów”	361
2. Wobec ograniczeń praktyk religijnych i budownictwa sakralnego	368
3. Walka z religią w szkole	375
4. Inne pola konfliktów państwa z Kościołem a chłopci	385
V WOBEC STALINOWSKICH INSTYTUCJI, URZĘDÓW I „LUDZI WŁADZY”	395
1. Dylematy „ludzi władzy” w społecznościach lokalnych	395
2. Sposoby rekrutacji wiejskich elit przywódczych: czystki i „wybory”	398
3. Funkcjonowanie lokalnych instytucji	405
4. Gminna polityka	421
5. Aparat bezpieczeństwa a chłopci	436
6. Między oporem a przystosowaniem	442
VI STALINIZM A SPOŁECZNA I EKONOMICZNA EWOLUCJA GOSPODARSTW I RODZIN CHŁOPSKICH	462
1. Zmiany struktury agrarnej	462
2. Dochodowość gospodarstw i materialne warunki bytu rodzin chłopskich	473
3. Zmiany w rodzinach chłopskich i społecznościach lokalnych	489
ZAKOŃCZENIE	500
BIBLIOGRAFIA	516
WYKAZ TABLIC	537